

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)

SSN Jarosław Matras

w sprawie **D. B.**

skazanego z art. 252 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,

w dniu 25 listopada 2015 r.,

wniosku obrońcy skazanego,

o wznowienie postępowania, zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu

Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 30 października 2013 r., sygn. akt II AKa 272/13,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 8 lutego 2013 r., sygn.

akt IV K 124/11,

1. oddalić wniosek;

**2. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego, w tym
wydatkami w kwocie 20 zł, obciążyć wnioskodawcę D. B.**

UZASADNIENIE

D.B. został skazany wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 8 lutego 2013 r., sygn. akt IV K 124/11, a następnie zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 30 października 2013 r., sygn. akt II AKa 272/13, między innymi za przestępstwo z art. 252 § 1 k.k. w zb. z art. 282 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za które wymierzono mu karę 4 (czterech) lat pozbawienia wolności oraz 250 (dwustu pięćdziesięciu) stawek dziennych grzywny w wysokości 20 (dwadzieścia) złotych każda.

W złożonym w dniu 17 sierpnia 2015 roku wniosku obrońca skazanego D.B., powołując się na art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., wniósł o wznowienie postępowania w ww. sprawie. W uzasadnieniu wniosku obrońca skazanego wskazał, że podstawę wniosku o wznowienie postępowania stanowi oświadczenie J. Z. z dnia 5 sierpnia 2015 r., jak również jego wyjaśnienia złożone w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez Prokuraturę Apelacyjną w Gdańsku pod sygn. akt Ap [...], a także przed Sądem Okręgowym w Gdańsku o sygn. akt IV K 244/13, z których wynikało, że D. B. nie popełnił przypisanego mu przestępstwa.

Prokurator Prokuratury Generalnej w piśmie z dnia 14 października 2015 roku wniósł o oddalenie wniosku obrońcy skazanego D. B.. Podniósł jednocześnie, że wskazywany przez obrońcę skazanego nowy dowód nie wpływa na negatywną ocenę zapadłego w sprawie rozstrzygnięcia.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Wniosek obrońcy skazanego D. B. o wznowienie postępowania okazał się niezasadny i z tego powodu podlegał oddaleniu.

W pierwszej kolejności – jedynie dla przypomnienia – należy wskazać, że wyrok prawomocny ma być w swym założeniu trwałym rozstrzygnięciem przez sąd rozpatrywanej i prawomocnie zakończonej sprawy. Przysługuje mu więc cecha domniemania prawdziwości przyjętych w nim ustaleń faktycznych. Do wznowienia może dojść natomiast tylko wtedy, gdy wnioskodawca wykaże duży stopień prawdopodobieństwa błędności poprzedniego orzeczenia, a więc w wiarygodny sposób podważy prawidłowość przyjętych tamże ustaleń, wykazując przy tym, że orzeczenie to było oczywiście nietrafne (*zob. np. wyrok SN z 24 kwietnia 1996 r., V Ko 2/96, OSNKW 1996, z.7-8, poz. 47; postanowienie SN z dnia 15 lutego 2005 r., III KO 10/04, LEX nr 142541*). Wzruszenie takiego domniemania, a co za tym idzie i prawomocnego wyroku w drodze wznowienia postępowania może nastąpić między innymi, gdy ujawnią się nowe fakty lub dowody, które mogą w sposób zasadniczy i wiarygodny podważyć prawdziwość przyjętych w nim ustaleń faktycznych.

Samo zgłoszenie nowych faktów i dowodów nie oznacza, że niejako automatycznie sąd rozpoznający wniosek zobligowany jest do wznowienia postępowania. Owe nowe fakty i dowody podlegają ocenie tego sądu, dokonywanej w ścisłym powiązaniu z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie w toku

jej rozpoznawania przez sądy I i II instancji. Oddzielenie tej oceny od całokształtu dowodów, które stały się podstawą skazania, czyniłoby ją nieracjonalną i w zasadzie oderwaną od realiów sprawy, a przecież tylko na gruncie tych realiów i po wnikliwym skonfrontowaniu dowodów „nowych” (zgłoszonych we wniosku o wznowienie postępowania) z dowodami dotychczas występującymi, możliwe jest stwierdzenie, czy pierwsze z wymienionych nakazują uznać z dużym prawdopodobieństwem ustalenia dokonane przez orzekające sądy obu instancji za wadliwe. Ze wskazanej wyżej podstawy wznowienia wynika zatem, że rozpoznanie wniosku o wznowienie z tego tytułu ogranicza się wyłącznie do badania, czy rzeczywiście po uprawomocnieniu się wyroku skazującego ujawniły się nowe fakty lub dowody, które wskazują na oczywistą (graniczącą z pewnością) lub co najmniej wysoce prawdopodobną błędność wyroku objętego wnioskiem.

W niniejszej sprawie nie sposób podzielić stanowiska obrońcy skazanego D.B., że przedstawione we wniosku o wznowienie postępowania okoliczności stanowią „nowe fakty i dowody”, wskazujące na to, że „skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze” (art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k.).

W szczególności należy zauważyć, że wniosek obrońcy skazanego D. B. o wznowienie postępowania oparty jest na twierdzeniu, że istnieje nowy dowód w postaci oświadczenia J. Z., a także jego wyjaśnień złożonych w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez Prokuraturę Apelacyjną w Gdańsku pod sygn. akt Ap [...], a także przed Sądem Okręgowym w Gdańsku o sygn. akt IV K 244/13, „z których to wprost wynikało, że skazany nie popełnił przypisanego mu przestępstwa”. O ile na potwierdzenie tego twierdzenia obrońca załączył do akt sprawy oświadczenie J. Z., które – jak wynika z tego dokumentu – zostało sporządzone na prośbę D. B. i w którym J. Z. wskazuje, że D. B. nie brał udziału w porwaniu T.S., nie otrzymał żadnych środków pieniężnych za udział w przestępstwie, a decyzja o porwaniu zapadła bez jego udziału, to jednak twierdzenie to należy odnosić do dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych, które poczynione zostały w oparciu o całokształt zgromadzonego i ujawnionego na rozprawie materiału dowodowego, w tym także z uwzględnieniem oświadczenia

J.Z. z rozprawy apelacyjnej w dniu 23 października 2013 roku, kiedy to odmówił składania zeznań.

W tym kontekście – odnosząc się do wagi załączonego do akt sprawy oświadczenia J.Z. z dnia 5 sierpnia 2015 r. – przypomnieć należy, że w postępowaniu odwoławczym przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku złożono wniosek o przesłuchanie w charakterze świadka J. Z. (k. 7662, t. XXXIX). Na rozprawie apelacyjnej w dniu 23 października 2013 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku dopuścił dowód z przesłuchania w charakterze świadka J. Z. (k. 7738, t. XXXIX). Na rozprawie apelacyjnej J. Z. skorzystał z uprawnień wynikających z art. 182 § 3 k.p.k. oświadczając, że korzysta z tego prawa. Eksponując natomiast obecnie w uzasadnieniu wniosku o wznowienie postępowania stanowisko, że J. Z. winien zostać przesłuchany przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku w późniejszym terminie, a zatem po dniu 23 października 2013 roku, obrońca skazanego D. B. powiela podniesiony w tej kwestii zarzut kasacyjny. To zaś sprawia, że wystarczające w tym zakresie jest przypomnienie, iż obrońca skazanego D. B. w kasacji od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 30 października 2013 r., sygn. akt II AKa 272/13, zarzucał między innymi „zaniechanie uzyskania, mimo istnienia takich realnych możliwości, dowodu z zeznań J. Z., *de facto* organizatora i sprawcy kierowniczego przypisanego skazanemu przestępstwa, mimo skorzystania przez wymienionego z uprawnienia przewidzianego w art. 182 § 3 k.p.k. na rozprawie przed Sądem Apelacyjnym w dniu 23 października 2013 r., ale deklarującego złożenie pełnych zeznań po dniu 7 listopada 2013 r., przez co oddalenie wniosków o odroczenie rozprawy nastąpiło z rażącym naruszeniem powołanych przepisów, zwłaszcza że istniała możliwość uzyskania dowodu bezpośredniego, być może korzystnego dla skazanego, w zakresie jego uczestnictwa wyłącznie w formie przygotowania do popełnienia przypisanego mu przestępstwa, tym samym niesprawdzenie prezentowanej przez niego linii obrony (...)”. Zarzut ten został już rozpoznany przez Sąd Najwyższy, który postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2015 r., sygn. akt III KK 306/14, oddalił wniesione w sprawie kasacje – w tym również kasację obrońcy skazanego D. B. – jako oczywiście bezzasadne.

Składając obecnie wniosek o wznowienie postępowania obrońca skazanego pomija, że ustalenia faktyczne w zakresie porwania T. S., a także udziału D. B. w popełnieniu tego przestępstwa zostały poczynione w oparciu o całokształt zgromadzonego i ujawnionego na rozprawie materiału dowodowego, z uwzględnieniem faktu, że D. B. konsekwentnie, w każdej fazie postępowania kwestionował swój w nim udział. Sąd *a quo* ustalił bowiem, że D. B. wziął udział w porwaniu T. S., a jego rola polegała na planowaniu porwania, dostarczeniu paralizatora, który miał być użyty podczas uprowadzenia, skazany miał także brać osobiście udział w pilnowaniu pokrzywdzonego. Jak ponadto ustalono, D. B. nie wziął ostatecznie udziału w pilnowaniu pokrzywdzonego, co jednak nie zmieniło oceny jego zachowania, skoro i tak miał otrzymać część okupu (s. 37-38 *uzasadnienia wyroku SO w Gdańsku z dnia 8 lutego 2013 r., IV K 124/11*). Sąd pierwszej instancji wykazał również, że zachowania skazanego nie można rozpatrywać w kategoriach pomocnictwa, czy też dobrowolnego odstąpienia od dokonania przestępstwa, albowiem poczynione w sprawie ustalenia wskazują na jego współsprawstwo (s. 74-75 *uzasadnienia*). Powyższe zagadnienia nie uszły uwadze także Sądowi Apelacyjnemu, który w pisemnym uzasadnieniu swojego stanowiska wykazał niezasadność zarzutów kwestionujących udział D. B. w popełnieniu przestępstwa porwania dla okupu T. S. (s. 28-29 *uzasadnienia*). Nie sposób również nie dostrzec zbieżności istoty wniosku o wznowienie postępowania z zarzutami podniesionymi w kasacji obrońcy skazanego, którą Sąd Najwyższy oddalił jako oczywiście bezzasadną.

Same natomiast ustalenia w zakresie sprawstwa skazanego D.B. poczyniono między innymi w oparciu o zeznania T. K., T. P., a także częściowo wyjaśnienia J.M. W świetle wyżej opisanych ustaleń, wspartych wskazanymi dowodami, które wręcz drobiazgowo opisano w uzasadnieniu powołanego wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku, brak jest podstaw do podważenia prawidłowości ustalonych przez sądy obu instancji faktów. Tego rodzaju skutku nie może również osiągnąć załączone do akt sprawy oświadczenie J. Z., które w zasadzie sprowadza się jedynie do stwierdzenia, że D. B. nie brał udziału w porwaniu, a zatem do prostego zanegowania poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych.

Z tego też względu podniesione we wniosku obrońcy skazanego okoliczności nie wskazują na zaistnienie w niniejszej sprawie przesłanek określonych w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k.

Mając zatem powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia, obciążając wnioskodawcę kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego (art. 639 k.p.k.).